

Stomatologia wieku rozwojowego

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Higiena Stomatologiczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Stomatologii Dziecięcej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, ul. Binińskiego 6, 02-097 Warszawa, tel.: 22 116 64 24 e-mail: pedodoncja@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk
Koordinator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk dorota.olczak-kowalczyk@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Lek. dent. Andrzej Kołodziejczyk andrzej.kolodziejczyk@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk dorota.olczak-kowalczyk@wum.edu.pl dr hab. n. med. Anna Turska-Szybka anna.turska-szybka@wum.edu.pl dr n. med. Halszka Boguszewska-Gutenbaum halszka.boguszewska@wum.edu.pl dr n. med. Iwona Sobiech iwona.sobiech@wum.edu.pl dr n. med. Piotr Sobiech piotr.sobiech@wum.edu.pl dr n.med. Paula Piekoszewska-Ziętek piekoszewska@wum.edu.pl dr n. med. Angelika Kobylińska angelika.kalinska@wum.edu.pl

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	dr n. med. Katarzyna Białoszewska dr n. med. Sara Shamsa-Nieckula lek. dent. Małgorzata Dudek lek. dent. Michał Gefrerer lek. dent. Barbara Kapuścińska lek. dent. Andrzej Kołodziejczyk lek. dent. Maja Lipiec lek. dent. Wiktoria Mól lek. dent. Karolina Spodzieja lek. dent. Renata Węgrzyn	katarzyna.bialoszewska@wum.edu.pl sara.shamsa@wum.edu.pl malgorzata.dudek@wum.edu.pl michal.gefrerer@wum.edu.pl barbara.kapuscinska@wum.edu.pl andrzej.kolodziejczyk@wum.edu.pl maja.lipiec@wum.edu.pl wiktoria.mol@wum.edu.pl karolina.spodzieja@wum.edu.pl renata.wegrzyn@wum.edu.pl
--	--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II/3	Liczba punktów ECTS	3
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		10	0,33
seminarium (S)		10	0,33
ćwiczenia (C)		10	0,33
e-learning (e-L)		-	-
zajęcia praktyczne (ZP)		-	-
praktyka zawodowa (PZ)		-	-
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		60	2,0

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Przygotowanie do pracy zespołowej w gabinecie stomatologii dziecięcej oraz wykonywania zleconych przez lekarza zabiegów profilaktycznych.
----	---

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
--	---

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

zgodnie ze standardami uczenia się	
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	HS_W12- wskaźniki niezbędne do oceny stanu zdrowia jamy ustnej oraz zna zasady przeprowadzania podstawowego wywiadu medycznego i wykonywania podstawowych badań diagnostycznych w obrębie jamy ustnej
W2	HS_W23- specyfikę promocji zdrowia jamy ustnej
W3	HS_W26- zasady użytkowania sprzętu stomatologicznego oraz przepisy sanitarno-epidemiologiczne regulujące funkcjonowanie gabinetu dentystycznego
W4	HS_W28- rodzaje, skład, właściwości i sposób postępowania z materiałami podstawowymi i pomocniczymi
W5	HS_W34- zasady współpracy członków zespołu stomatologicznego
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	HS_U01- posługiwać się sprzętem i aparaturą stosowanymi w zakresie właściwym dla programu kształcenia
U2	HS_U02- przestrzegać zasad pracy na cztery ręce i sześć rąk przy leżącym pacjencie; stosuje metody pracy na cztery ręce przy leżącym pacjencie; asystuje czynnie lekarzowi dentyście podczas zabiegów wykonywanych różnymi metodami; przygotowuje pacjenta do zabiegów ogólnostomatologicznych i specjalistycznych; rozróżnia zabiegi wykonywane w poszczególnych specjalnościach stomatologicznych; współpracuje z lekarzem dentystą w czasie wykonywania zabiegów specjalistycznych
U3	HS_U03- przygotować aparaturę i sprzęt do użytku zgodnie z procedurami; obsługuje aparaturę i sprzęt stomatologiczny zgodnie z instrukcjami obsługi i użytkowania pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty; stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania i obsługi aparatury stomatologicznej; wykonuje pomiary i interpretuje uzyskane wyniki pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty; wykonuje czynności związane z konserwacją sprzętu w gabinecie dentystycznym; utrzymuje aparaturę stomatologiczną i sprzęt w sprawności
U4	HS_U04- przestrzegać zasad wykonywania zabiegów profilaktycznych pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty; wykonuje zabiegi profilaktyczne pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty
U5	HS_U05- rozpoznawać techniki diagnozowania żywotności miazgi zębów; diagnozuje na zlecenie lekarza dentysty zęby na żywotność różnymi metodami; rozpoznaje aparaty do diagnostyki jamy ustnej i stosuje odpowiednią procedurę badawczą; diagnozuje stan jamy ustnej pacjenta pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty
U6	HS_U11- wyrażać swoją wiedzę pisemnie i ustnie (np. poprzez przeprowadzenie prezentacji) na poziomie akademickim
U7	HS_U24- posługiwać się podstawową terminologią z zakresu profilaktyki, leczenia i rehabilitacji narządu żucia; określa metody leczenia i rehabilitacji narządu żucia
U8	HS_U39- przestrzegać zasad postępowania higienistki stomatologicznej w różnych przypadkach klinicznych pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty; przestrzega zasad przygotowywania potrzebnych materiałów; rozróżnia materiały i przygotowuje je zgodnie z procedurami; rozróżnia leki stomatologiczne, określa ich zastosowanie oraz warunki przechowywania; przestrzega procedur konserwacji i obsługi sprzętu oraz aparatury stomatologicznej
U9	HS_U40- wykonywać czynności związane z konserwacją sprzętu zgodnie z procedurami; przestrzega zasad prowadzenia ewidencji zużycia leków i materiałów; sporządza zapotrzebowanie na materiały i leki na zlecenie lekarza dentysty oraz dokumentuje ich zużycie; identyfikuje instrumenty stosowane w gabinetach ogólnych i specjalistycznych; dobiera instrumentarium podstawowe i specjalistyczne w gabinecie dentystycznym pod nadzorem i na zlecenie lekarza dentysty; współpracuje z nadzorem sanitarnym

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

U10	HS_U45- dobierać różne formy edukacji zdrowotnej pacjentów, posługując się wiedzą z zakresu socjologii, psychologii i pedagogiki; stosuje różne formy i metody edukacji indywidualnej i grupowej w zakresie promocji zdrowia jamy ustnej; udziela porad na temat racjonalnego odżywiania w celu zachowania zdrowia jamy ustnej u pacjentów w różnym wieku; dobiera pomoce dydaktyczne do tematu z zakresu promocji zdrowia i do wieku grupy odbiorców; sporządza pomoce dydaktyczne dla indywidualnych odbiorców w różnym wieku; dobiera metody współdziałania z opiekunami dziecka w realizacji programu promocji zdrowia; stosuje strategie promowania zdrowia jamy ustnej w zależności od środowiska; organizuje działania na rzecz zdrowia jamy ustnej w różnych środowiskach społecznych; wykonuje instruktaż różnymi metodami w celu promocji zdrowia jamy ustnej
-----	---

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	<i>(pole nieobowiązkowe)</i> Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	-
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	-
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Oceny możliwości komunikacyjnych pacjenta w zależności od wieku, rodzaju i stopnia niepełnosprawności; wykorzystania metod behawioralnych w komunikacji z pacjentem i jego opiekunem.
K2	Ciągłego podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
W1-Wykład	Postępowanie w chorobie próchnicowej w zależności od ryzyka próchnicy.	HS_W12, HS_W28, HS_W34, HS_U01, HS_U02, HS_U04, HS_U24, HS_U39, HS_U45
W2-Wykład	Indywidualne zapobieganie chorobie próchnicowej i leczenie nieinwazyjne początkowych zmian próchnicowych. Remineralizacja, uszczelnianie bruzd i zagłębień anatomicznych. Techniki zabiegów. Przyczyny niepowodzeń.	HS_W12, HS_W28, HS_W34, HS_U01, HS_U02, HS_U03, HS_U04, HS_U24, HS_U39, HS_U40, HS_U45
W3-Wykład	Zasady opracowywania i wypełniania ubytków próchnicowych. Techniki i materiały stosowane w stomatologii dziecięcej.	HS_W12, HS_W26, HS_W28, HS_W34, HS_U01, HS_U02, HS_U03, HS_U24, HS_U39, HS_U40

**Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)**

W4-Wykład	Metody leczenia chorób miazgi w zębach dziecięcych. Instrumentarium, techniki zabiegów, leki.	HS_W28, HS_U02, HS_U05, HS_U24, HS_U39, HS_U40
W5-Wykład	Urazy zębów mlecznych i stałych. Zasady postępowania klinicznego.	HS_U02, HS_U05, HS_U24, HS_U39
S1- Seminarium	Profilaktyka pierwotnie pierwotna.	HS_W23, HS_U04, HS_U24, HS_U45
S2- Seminarium	Symptomatologia i przebieg procesu próchnicowego w uzębieniu dziecięcym. Trudności diagnostyczne. Klasyfikacja ubytków próchnicowych. Diagram.	HS_U24
S3- Seminarium	Powikłania choroby próchnicowej. Choroby miazgi, zapalenia okołokorzeniowe – objawy kliniczne.	HS_W12, HS_W28, HS_W34, HS_U01, HS_U02, HS_U24, HS_U39, HS_U40
S4- Seminarium	Wybrane zabiegi chirurgiczne u dzieci tj.: ekstrakcja zęba, odbarczenie ropnia podśluzówkowego, podcięcie wędzidełka,. Wskazania i przeciwwskazania. Powikłania miejscowe i ogólne. Zasady postępowania, instrumentarium. Znieczulenia.	HS_U02, HS_U24, HS_U39, HS_U40
S5- Seminarium	Program profilaktyki indywidualnej w danej grupie wiekowej – edukacja prozdrowotna. Prezentacje studentów. Kolokwium końcowe.	HS_W23, HS_U11, HS_U45
C1-Ćwiczenie	Badanie dziecka podmiotowe i przedmiotowe. Rejestrowanie stanu jamy ustnej dziecka oraz prowadzenie dokumentacji medycznej.	HS_W12, HS_W26, HS_U01, HS_U03, HS_U05, HS_U24
C2-Ćwiczenie	Zabiegi profilaktyczne – uszczelnianie bruzd lakiem szczelinowym	HS_W28, HS_U04, HS_U24, HS_U39, HS_U40, HS_U45
C3-Ćwiczenie	Zabiegi profilaktyczne – uszczelnianie bruzd materiałem typu flow	HS_W28, HS_U04, HS_U24, HS_U39, HS_U40, HS_U45
C4-Ćwiczenie	Zabiegi profilaktyczne – uszczelnianie bruzd cementem szkło-jonomerowym	HS_W28, HS_U04, HS_U24, HS_U39, HS_U40, HS_U45
C5-Ćwiczenie	Przygotowanie materiałów w gabinecie stomatologicznym i sterylizacja. Czynne asystowanie podczas zabiegów z zakresu stomatologii dziecięcej.	HS_W26, HS_W28, HS_W34, HS_U01, HS_U02, HS_U03, HS_U39, HS_U40

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Współczesna Stomatologia Wieków Rozwojowych. Olczak-Kowalczyk D., Szczepańska J., Kaczmarek U. Med Tour Press International, 2017 (rozdziały 3-5, 7, 10, 12-15, 17-56, 59-64, 67, 71).
2. Kompendium stomatologii wieku rozwojowego. red. Olczak-Kowalczyk D., Otwock. Med. Tour Press, 2022.
3. Procedury w stomatologii dziecięcej, red. Olczak-Kowalczyk D., Piekoszewska-Ziętek P. Warszawski Uniwersytet Medyczny, Warszawa, 2023.

Uzupełniająca

1. Stomatologia dziecięca. Cameron A.C., Widmer R.P., wydanie polskie drugie pod redakcją Kaczmarek U., Urban & Partner, 2013.
2. Pacjent w gabinecie stomatologicznym Kobieta w ciąży. Olczak-Kowalczyk D., Kobylińska A. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2022.
3. Farmakoterapia zakażeń stomatologicznych u dzieci i młodzieży. Olczak-Kowalczyk D., Med. Tour Press International, 2015.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

4. Choroby błony śluzowej i przyzębia wieku rozwojowego. Olczak-Kowalczyk D., Górka R., Warszawski Uniwersytet Medyczny, 2009.
5. Wprowadzenie do stomatologii dziecięcej. Olczak-Kowalczyk D., Wagner L., WUM, 2012.
6. Endodoncja wieku rozwojowego i dojrzałego. Barańska-Gachowska M., Wydawnictwo Czelej, 2021.
7. Czasopismo Stomatologiczne, PTS.
8. Stomatologia Współczesna. Med. Tour Press International.
9. Nowa Stomatologia. Borgis.
10. Strona internetowa Polskiego Towarzystwa Stomatologii Dziecięcej: www.ptsd.net.pl
11. Aktualne publikacje w polskim i zagranicznym piśmiennictwie specjalistycznym. (m.in. Asysta dentystyczna, Asystentka i higienistka stomatologiczna).

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
W1-W5, U1-U10	<p><u>Wykłady</u> odbywają się w trybie stacjonarnym.</p> <p><u>Seminaria</u> odbywają się w trybie stacjonarnym.</p> <p>Obowiązuje przygotowanie teor-etyczne do zajęć.</p> <p>Podczas zajęć sprawdzana jest wiedza poprzez odpowiedź ustną studenta i/lub pisemne kolokwium cząstkowe.</p> <p>Podczas ostatniego seminarium przeprowadzane jest kolokwium z całości materiału (seminaria i wykłady).</p> <p><u>Ćwiczenia</u> odbywają się w Zakładzie Stomatologii Dziecięcej UCS i Centrum Symulacji Medycznych WUM - obowiązkowy fartuch i obuwie medyczne.</p>	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest odbycie wszystkich wykładów i aktywny udział na wszystkich seminariach, i ćwiczeniach oraz zaliczenie wszystkich kolokwium cząstkowych (uzyskanie $\geq 60\%$ poprawnych odpowiedzi) oraz zaliczenie kolokwium końcowego (uzyskanie $\geq 60\%$ poprawnych odpowiedzi w teście jednokrotnego wyboru-zaliczenie bez oceny).</p> <p>Pierwszy i drugi termin kolokwium końcowego ma formę testową.</p> <p>W przypadku niezaliczenia pierwszego i drugiego terminu, kolokwium komisyjne może odbyć się wyłącznie za zgodą Kierownika Zakładu.</p> <p>Uzyskanie oceny niedostatecznej z kolokwium końcowego skutkuje niezaliczeniem przedmiotu.</p> <p>W razie nieobecności usprawiedliwionej lub</p>

		<p>niezaliczenia kolokwium cząstkowego/odpowiedzi ustnej student jest zobowiązany do odrobienia zajęć i/lub zaliczenia z danego tematu w terminie ustalonym z osobą prowadzącą zajęcia.</p> <p>Usprawiedliwienie nieobecności należy dostarczyć najpóźniej na najbliższe zajęcia po zakończeniu okresu absencji.</p> <p>Nieusprawiedliwiona zwolnieniem lekarskim nieobecność lub niezaliczenie w innym terminie nieobecności usprawiedliwionych, lub niezrealizowanie procedur, lub niewystarczająca wiedza warunkująca ich prawidłowe wykonanie skutkują oceną nieodstateczną z zajęć, co prowadzi do niezaliczenia przedmiotu</p> <p>Kolejność realizowanych ćwiczeń może ulec zmianie ze względu na dostępność do Centrum Symulacji Medycznych WUM.</p> <p>Szczegółowy harmonogram ćwiczeń odbywających się w warunkach symulacji wysokiej wierności w Centrum Symulacji Medycznych WUM zostanie podane na planie zajęć.</p>
--	--	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Opiekunem Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Stomatologii Dziecięcej jest dr hab. n.med. Anna Turska-Szybka.
2. Prosimy o punktualne przychodzenie na zajęcia. Spóźnienie powyżej 15 min. traktowane jest jako nieobecność.
3. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki na kierunku higiena stomatologiczna w Zakładzie Stomatologii Dziecięcej: lek. dent. Andrzej Kołodziejczyk, andrzej.kolodziejczyk@wum.edu.pl
4. Informacja dotycząca godzin konsultacyjnych umieszczona jest na tablicy ogłoszeń w Zakładzie.
5. Student na ćwiczenia zgłasza się w ubraniu ochronnym (w tym z obuwiem na zmianę) i z identyfikatorem zawierającym informację: student, rok, imię, nazwisko. Torby muszą być chowane do szafek znajdujących się w salach klinicznych. Niedopuszczalne jest nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
6. W czasie zajęć i na salach klinicznych nie wolno używać telefonów komórkowych.
7. Obecność na wszystkich seminariach, wykładach i ćwiczeniach jest obowiązkowa, w przypadku usprawiedliwionej nieobecności należy z asystentem prowadzącym ustalić termin i formę zaliczenia.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich